

Hatások vagy példaképek?

Júniusi gondolatok pedagógusnapra

Valami nincs sehol című versében Váci Mihály, a nyírségi szegényparasztok ivadéka, tanyasi tanító, a XX. század második felének egyik nagy lírikusa így fogalmazott:

„Süvítnek napjaink, a forró sortüzek,
– valamit mindennap elmulasztunk.
Robotolunk lélekszakadva, jóttevőn,
– s valamit minden tétben elmulasztunk.”

Gondolatébresztő sorai napjainkban aktuálisabbak, mint valaha.

Egy másik versében így folytatja:

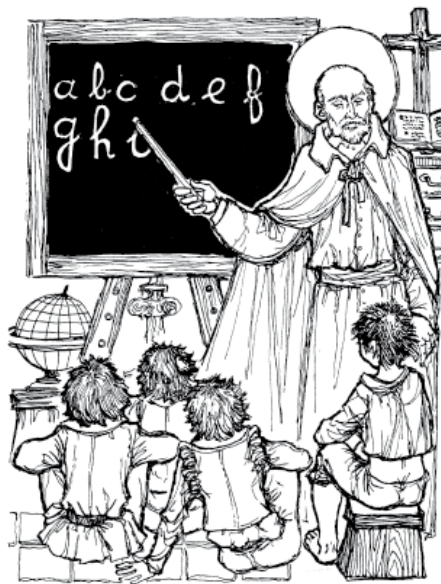
„Nem elég a jövőre várni,
a jót akarni kell,
és nem elég akarni,
de tenni, tenni kell.”

Erre hív fel mindnyájunkat, családokat, lelkievezetőket, pedagógusokat és minden – a jövő nemzedékért aggódo – felnőttet.

Mert nyilvánvalóan nagy bajok vannak! Ezt jelzik a pedagógusverések, megfélemlítések, a gátlástalan szabadosság a fiatalság körében, az egyre jobban elharapódzó hedonista, élvhajhászó életszemlélet: a mindent azonnal akarás, a gazdagodás, a testi és lelki örömök élvezete. Mi lesz velük, ha elfogy a lábuk alól a jólét, ha majd kiégnek a hamarjában megszerzett gyönyörökben? Ha nem tanulnak meg időben megharcolni mindenért?

„E fiúkért valaki felelős!” – mondja a költő, Mécs László. Hatások vagy példaképek? – e kérdésre sorsdöntő a válasz!

Napjainkban egyre vonzóbbak a rendkívüli információk, a különböző kibeszélőshow-k, a Fókusz érdeksztítő hírei hozzájuk illő képsorokkal tálalva. Az ilyenfajta – úgynevezett – sztárok között találnak sokszor példaképre is. Egyre nehezebben veszik észre, hogy közvetlen közelükben is vannak követendő példák: gondos, jó szülők, igaz lelki életet sugárzó papok, pedagógusok.

Sajnos, őszintén be kell vallani, hogy fiataljaink sokszor azért járnak tévúton, keresik a mindent elborító, agymosó, lelkeket kábító félhomályt, mert a szétzilált családokban, futó élettársi kapcsolatokban, az anyagi javakért küzdelemben hiányzik a fészekmeleg otthon biztonsága. Hol van már Arany János Családi körének, Petőfi Téli estéinek meleg meghittsége? Akadnak-e még anyák, akik gyermekeiket ölbe véve százszor is ismételtetik a kért

mesét, és akik imára kulcsolt kézzel ringatják álomba őket. Vannak-e még szülők, akik az esti tévénézés helyett a családi együtt olvasás felejthetetlen gyermekkori élményével adnak jó példát az olvasás szeretetére? Vajon milyen a családok kötődése egyházunkhoz, plébániánkhoz, a közösségekhez? Élik-e otthon a közös reggeli, esti ima örömet? Nem csupán formalitás-e az elsőáldozás, bérmlás? A szétzilált családok hangos perpatvarában mit érez a frissen megbérmlt fiatal? Milyen a kapcsolata a szülőknek gyermekeik iskolájához, nevelőihez? Elfogltságukban felismerik-e gyermekeik fogyatékoságait, vagy mindenért a tanár a felelős? Gyakran indul ki innen a tanárok hitelvesztése, sőt a manapság egyre gyakrabban nyilvánosságra kerülő bántalmazásuk is.

Hol vannak már azok a szülői értekezletek, fogadóórák, ahol még a nagy tekintélyű egyetemi oktatók vagy orvosok is szívesen hallgatták tanácsait, és vállalták az együttműködést az iskolával? A családi és iskolai nevelés együttes erőfeszítése segíthetett hozzá, hogy a nagy létszámú, olykor tiszta fiú osztályokban nem voltak fegyelmzési gondjaim. Közösen tudtuk felszámolni a hiányosságokat és kijavítani a hibákat.

Már Pázmány Péter vélekedése is ezt igazolja: „A természet tövisek közé rekeszti a gyenge rózsát, nem azért, hogy szaggassa, hanem hogy oltalmazza és nevelje.”

Ahol a szülők és nevelők közös gondoskodása és okos felismerése fennáll, ott a kívülről jövő káros hatásokkal szemben a fiatalok is hamarabb megtalálják példaképüket a családban és az iskolában is.

Pedagógiai ars poeticám ez volt: „Váljanak tanítványaim jellemes és jeles emberekké!” Felnőtt életüket kísér-

ve valóban úgy érzem, hogy a nehézségek között is rátaláltak a helyes útra, és idősebb korokban is hálás szeretettel emlékeznek az őket újtukra indító tanárukra.

Platón szavai szerint: „Amilyen irányban indul el valaki a nevelése folytán, olyan lesz későbbi fejlődése.”

Azt is meg kell értenünk, Pascal gondolatait idézve: „Kevésre és sokra, mindenre és semmire lép, nem angyal, nem állat, csak ember.” Herder így folytatja: „Mindenki elegendő hajlamot hoz magával ahhoz, hogy emberré lehessen, de ennek alkalmazását meg kell tanulnia.”

Az Örömóda szerzője, Beethoven, arra int: „A javakat, a gazdagságot meg lehet szerezni, de az erkölcsi értékedet idejekorán kell a gyermekbe oltani!” Ő jegyzi meg azt is, hogy „a gyűlölet magától visszazáll azokra, akik azt táplálják.”

Bizony, sok még a konkoly a búza között, de Szedő Dénes, a hajdani híres ferences hitszónok így biztat: „Búzára gondoldj, / Vesszen a konkoly!”

Bennünket, hívó embereket ez zéreljen: „A bölcsességnek kezdete az Úr félelme” (Példabeszédek könyve). Valamint Jézus pünkösdi ígérete: „Elküldöm az igazság lelkét.” Ő az, aki a hazug világban megtanít a teljes igazságra, reményt ad, azzal segít, hogy olyan bölcséket ad, akik majd emberiségük vagy természetfelettségük erejével talpra tudják állítani hazánkat.

Freund Tamás világhírű agykutató szerint: „Istent, Jézust újra vissza kell varázsolni a lelkekbe, családokba, a társadalomba. Az elmagányosodás, a céltalan fogyasztás arctalan tömegéből előjönnek a legkegyetlenebb emberi tulajdonságok. Itt nincs más út, mint a jézusi szeretet, tanítás, áldozat. Az ő feltámadott valósága ad új erőt ahhoz, hogy megújuló egyéniségekből és kis közösségekből újraépítsük ezt a gyenge és beteg társadalmunkat.”

Csodálatos, hogy a tudás teljében élő emberek így küldik nekünk a hitet és reményt az örök példakép, Jézus ígéretével: „Nem hagylak árván titeket!”

N. E.

Szent Jusztin

Flavia Neapolisban született június 1-jén, a II. század elején. Jusztin hazája Szamaria tartománya volt Palesztinában. Szichemi polgári családból származott, apját Priscusnak, nagyapját Bacchiusnak hívták, s e nevek azt az elképzelést erősítik, hogy Jusztin családja római eredetű volt, vagy legalábbis vonzódott a rómaiakhoz. A római szellemiségnek felelt meg az a nyilvánvalóan nagyvonalú neveltetés, amelyet Jusztin ifjúságában élvezett. Sajat elbeszélése szerint semmiféle provinciális nézet vagy szokás nem akadályozta, mint filozófus, a bölcsesség szerelmese maga kereste magának az utat személyes életformájához.

Jusztin már platonikus tanítvány korában megcsodálta a keresztény vértanúk rettenthetlenségét. Meggyőződött róla, hogy Krisztus tanítása, amelyet akkor hallott először, „az egyetlen megbízható és hasznos filozófia”. Megkeresztelkedett, és attól fogva életét az evangélium hirdetésének szentelte. A Szentírásból bizonyította Jézus istenségét és a pogányok meghívását a kereszténységre. Jusztin, a fáradhatatlan prédikátor elérkezett a fővárosba, Rómába, ahol végre megtelepedett. Sajat iskolát alapított, amely nagy látogatottságnak örvendett. Tanítványai közt volt a későbbi hitvédő, Tatianus.

Jusztin azonban nem érte már be a szóbeli tanítással. Filozófiai értekezéseket tett közzé, amelyekben Krisztus-hitét szembesítette a filozófiával. Sajnos, ezek az írások elvesztek. Ezzel szemben ma is megvan az a két apológiája, amelyekben Jusztin nemcsak általánosságban, a vallásosság mindenkori problémáiról szólt, hanem az üldözött keresztények érdekében közvetlenül is föllépett. Jusztin mindkét kérés és védő írásában személyesen a császárhoz és a római szenátushoz folyamodott segítségért. Közben azon fáradozott, hogy megcáfolja a keresztények ellen emelt vádat, amely szerint istentelenek, és ellenségei az államnak. Antonius Pius császár filozófusi lelkiismeretéhez és

megértéséhez fellebbezett, főleg annak kimutatásával, hogy a pogány filozófusok legjobbjai alapján már magukban hordták a kereszténység csíráját.

De ez a művelt laikus a keresztény istentiszteletről adott közléseivel is nagy érdemeket szerzett az egyházi élet fejlődésében egészen a jelen korig. A keresztények szertartásairól hamis híresztelések terjedtek el. Ezek cáfolására Jusztin rövid összefoglalásban leírja a keresztelés, az Eucharisztia és a vasárnap megünneplésének rítusát. Az őskeresztény liturgiának ezzel a megbízható, legrégebb leírásával az Egyház olyan okmányt tart a kezében, amelynek segítségével állandóan fölülvizsgálhatja és rendezheti legfontosabb kultikus szokásait. Jusztin ezen írásai világos tanúságot tesz arról a hitről, hogy Krisztus valóságosan jelen van az eucharisztikus adományokban. A Párbeszéd a zsidó Triphonnal c. művében kifejti, hogy az Eucharisztia a pogány filozófusok óta vágyott áldozati adomány, amelyben a megtestestült Logosz önmagát adja egyetlen elfogadható áldozatul, amikor imával és hálaadással megülik szenvedésének emlékeztétét. A lelki áldozati adománynak ez a fogalma, amely meghalad és fölülmúl minden pusztán anyagi áldozatot, a szentmise római kánonjába is belekerült.

Jusztin írásai maradandó értékűek. A hellenista és zsidó világban Jusztin előtt nem lehetett ilyen nyílt beszédet hallani keresztény szájból. Modern egyháztörténészek ezért joggal mutatnak rá arra, hogy Jusztinban a korabeli Egyház élettereje öltött testet. A II. század többi nagy embere arra szorítkozott, hogy az érintetlen hitletéteményt megőrizze és továbbadja. Jusztin új lehetőségeket keresett, hogy a Krisztusba, az egész emberiség Üdvözítőjébe vetett hitet közelebb vigye zsidó és pogány kortársaihoz.

Szent Jusztin ünnepét 1882-ben vették fel a római naptárba, április 14-re. Mivel e nap legtöbbször húsvét közelébe esik, 1969-ben június 1-jére tették át, amely napon a bizánci rítusban a IX. század óta ünneplik.

(Forrás: A szentek élete)

Ki az alkalmatlan?

Gabi néni kémiát tanított a gimnáziumban. A tantárgyat mint afféle reál tárgyat nemigen kedveltem, Gabi néni annál inkább. Nem is jó szó a kedveltem, inkább csodáltam a többi osztálytársammal egyetemben. Mivel latinos osztály voltunk, jobban szerettük a human tárgyakat, s általában úgy szokott az lenni, hogy jobbára azt a tanárt szereti a diák, amelyik tantárgyban sikerélménye van. Ennek ellenére Gabi néniért valamennyien rajongtunk. Már a megjelenése is rendkívüli volt. Nem győztük csodálni, ahogy ment a folyosón, mit ment, vonult, fehér köpenyében egyenes derékkal, feltartott fejjel, szinte királynői méltósággal. Bőre telen is mindig barna volt, találgattuk, talán kvarcol, vagy a nyári szint őrző-e bőre oly sokáig, haját hátrasimított tekeret kontyba fésülve viselte, éppen úgy, mint az akkortájt a moziban játszott Aida című film főszereplője, magunk között el is neveztek Aidának. Szóval Gabi néni volt számunkra az ideális tanár és a követendő példakép, amire egy tizenéves süldő lánynak bizony szüksége van. Gabi néni meglehetősen tartózkodó volt, és titokzatos, emellett kedves, szeretetre méltó és igazságos.

Egykori tanárnőm – hála az égnek – ma is él, viszonylag jó egészségben, s a valódi nevét csak azért nem írom le, mert valószínűleg nem örülne neki.

Több tanárom is volt a gimnáziumban, akikre ma is jó szívvel emlékszem, annak ellenére, hogy az ott eltöltött négy év számomra sem volt problémától mentes. Időnként nehezünkre esett persze, de fegyelmezettek voltunk, tiszteltük tanárainkat, mert minden renitenskedésünknek komoly következménye volt otthon. Pedig egyetlen rossz jegy vagy helytelen viselkedés sem vont magá után fizikai fenytést. Csak az otthoni környezet volt más, mint manapság, becsületességre, igazmondásra, a felnőttek tiszteletére tanítottak minket szüleink, s a tanárnak mindenkor igaza volt. Helyesebben, nem is tanítottak erre, csak úgy viselkedtek a szüleink a kü-

lönféle élethelyzetekben, ahogy helyes volt. Mintha a szüleink korosztályának agyába be lett volna vésve az az einsteini mondat, hogy „okosan nevelni csak példaadással lehet”. Nekünk, gyerekeknek eszünkbe sem jutott megkérdőjelezni a tanár tekintélyét, hiszen szüleinkben nem találtunk szövetségesre ez ügyben. Emlékszem, még tízpercben is „kitört” a csend, ha az igazgatónőnk elment mellettünk. Volt osztálytársam, akit kicsaptak az iskolából bizonyos történések után, mivel úgy ítélte meg a tantestület, hogy nem oda való. És nem lett az ügyből világra szóló botrány, főcím a bulvársajtóban, a szülők nem szaladtak bíróságra, ombudsmanhoz, nem pofozták fel a tanárt, nem fenyegették meg a családját, hanem két hatalmas nyakleveset lekevertek drága gyermeküknek, s elvitték egy másik középiskolába. Két osztálytársam is így járt, akik nem kallódtak el, hanem a másik helyen aztán megemberelték magukat, és sikeresen leérettségiztek.

Aztán „okos” emberek kitalálták, hogy a porosz módszer nem jó módszer, az amerikai a jó, ahol a gyerek egyénisége szabadon, korlátok nélkül bontakozhat ki, és az eredmény jól látható: a gátlásaitól megszabadult gyerek pofozza, rúgja, leköpi a tanárát. Nem ritkán, elvéve, hanem szinte napon-ta. Az is kiderült, hogy sokáig titokban tartották az ilyen eseteket az érintett iskolák, mert érthető módon restellték a dolgot, de tovább már nem lehetett az eseteket a szőnyeg alá söpörni. Korábban csak fenyegették a tanárt, leginkább úgazdag apukák, akik panaszkodó csemetéjük alá még csak lovat adtak, ha elkényeztetett szemük fényét valamilyen „sérelem” érte. Nem tiszteltük a pedagógusok védelme, de meggyőződés, hogy minden baj gyökere az otthoni környezetben, a családban keresendő. Mert ha jók és biztosak az alapok, jöhetnek a viharok...

Ennek hiánya, és az, hogy a pedagógusok kezéből kivettek minden eszközt, eredményezi azt a képtelen helyzetet,

hogy a tanárok nem bírnak a gyerekekkel, hogy a végzett pedagógusok nem mennek tanítani – már hogy is mennének, ha nevelésükön kevés pénzért még verik is őket –, s hogy mi lesz így a szép új világunkból, azt csak a Jóisten tudja.

A legutóbbi tanárverés konklúziója meg egyszerűen vicc, s jól példázza önmagából kifordult liberális állapotainkat. A vizsgálat ugyanis nem a diákot marasztalta el, hanem megállapította, hogy a tanár alkalmatlan. Konkrétan, az Oktatási és Kulturális Minisztérium titkárságának vezetője szerint: „Minden gyerek integrálható, ahol ez nem sikerül, ott a tanárban van a hiba.” Kétségtelen, hogy vannak tekintélyt parancsoló, karizmatikus egyéniségek, de a pedagógusok többsége azért éppen olyan, mint a legtöbb átlagember. Nem gondolom, hogy manapság más indítatásból lesz valaki tanárrá, mint a korábbi években. Meg aztán ha valaki negyven évig alkalmas, hogyan lesz hirtelen alkalmatlan? Nem derült ki ez hamarabb? Éppen most, hajlott korban? Talán a szegény tanár azért ragaszkodott ehhez a pályához, mert köztudott, hogy itt keresheti magát halálra az ember. Talán élethetetlen, és nem hagyta el a pályát, hogy bankár legyen, vagy bróker, esetleg mazochista, és úgy jó neki, hogy rossz. Talán az a középkorú ismerősöm is alkalmatlan, aki pillanatnyilag elsős (!) gyerekek mellett napközis tanító néni, mivel megszűnt az iskola, ahol eddig tanított, és őszintén sóhajtott, hogy könnyebb dolga van az oroszlanidomárnak, mint neki a rábízott gyerekekkel. A gyerekeket okoljuk, pedig váltig állítom: soha nem a gyerek a hibás. Az egészséges gyerek kicsi korban mindenre alkalmas, olyan, mint a tiszta lap: jó és rossz, szép és csúnya, minden ráírható. Minden aprógyerekkorban, otthon, a családi környezetben dől el.

Ám ne legyünk elfogultak, persze vannak esetek, amikor a tanár is elmarasztalható, de nem lehet, hogy leginkább a társadalom, a törvény- és rendeletalkotók, valamint adott esetben a szülők alkalmatlanok?

-ehm-

Nem csak gyerekeknek

Kedves Gyerekek!

Beköszöntött a nyár, már csak pár nap, és itt a várva várt vakáció. Akad köztetek, akik most ezeket a sorokat olvassátok, aki a vidám, mesével, játékkal teli kisdíákéveket zárva jövőre már felső tagozatos nagydiák lesz, akad olyan is, aki – immár túl a sikeres középiskolai felvételin – izgatottan néz a gimnázium vagy szakközépiskola elébe, és nyilván vannak, akiket már a felnőttélet: a főiskola, egyetem vagy a munka vár. Persze a tanévből még maradt néhány hét, s valószínűleg kell még tennetek erőfeszítéseket az év végi hajrában. Nem árt az sem, ha számot vettek magatokban, mi az, amit becsülettel, szorgalommal értek el, és mik azok a dolgok, amikben még fejlődőtök kellene.

A szinte minden iskolai évvárón elszavalt Ady-soroknál semmi nem adja vissza igazabban a diákok nyárvári lelkesedését: „Június volt s ujjongtunk, nincs tovább, / Most gyertek szabad mellű örömök / S pusztuljatok bilincses iskolák.” Nekem is rögtön ez a vers ötlött eszembe, amikor belefogtam ebbe a cikkbe, s aztán rögtön utána arra gondoltam: hiszen ezt a költeményt már mindenki annyira unja, kívülről fűjjük. Ám legnagyobb meglepetésemre én is csak az első és az utolsó sorokat tudtam felidézni. Rájöttem, hogy amikor az iskolai ünnepélyeken a hangszóróból recsegve felhangzik: Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba, mindnyájunknak automatikusan kikapcsol a figyelme, hogy aztán majd csak a záró soroknál kapjuk fel a fejünket, amikor a szavaló egy kicsit megemeli a hangját. S hogy miért történik mindez? Nos, éppen erről szól a vers. Mi, felnőttek azért járunk máshol gondolatban, mert „Köröttünk már az Élet csörtetett”, és a „zord harcban”, ezer gonddal, „nagyon magunk vagyunk”, „s kisértenek élt éltünk árnyai”, így hát gyakran még a megható, szép iskolai ünnepségeken, különbö-

zó rendezvényeken, vagy akár a szentmisén a prédikáció közben is el-elkalandozunk, s másnapi teendőinken, ügyes-bajos dolgainkon jár az eszünk, vagy az előző napok problémáin rágódunk magunkban. Bennetek pedig, „ifjú vitézlőkben”, tombol a „jókedv-förgeteg”, és csak mennétek előre, előre, ahogy egy másik költőnk, Kosztolányi írja: „Türelmetlen vér nyargalt ereinkben, / Szerettünk volna mindig menni, menni, [...] előre néztünk nyugtalan szemekkel / míg lábunknál hevert a csönd, a béke”.

Tudom, szívesen ráznátok le magatokról türelmetlenül, tombolva, fékezhetetlen lendülettel nemcsak az iskolai, hanem sokszor az otthoni, sőt az egyházi élet kötelekeit, a lelketeket olykor gúzsba kötő, „bilincses” elvárásokat, intéseket, szabályokat, kisebb-nagyobb felelősségeket, kötelelességeket. De Adyval szólva: „Hős harc az Élet és megélni szép, / Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók / Ifju vitézlők lengeteg szívét.” Harc tehát az élet, amit jó megélni, igen. Persze csak akkor, ha valóban hősi, dicső küzdelemben telik, ha nem megúszni akarjuk, ha nem folyton a kerülő utakat, kényelmesebb megoldásokat, a kibúvókat, az olcsó örömet keressük a nagy komoly erőfeszítések, a becsülettel végzett munka, a szívvel-lelékkel vállalt felelőség, a céljaink, a betöltendő szerepünk, hivatásunk, feladataink elérésének boldogsága helyett. Mindezt azonban „lengeteg szívvel” nem lehet véghez vinni, hiszen a gyenge lélek, az erőtlen szív nem tud megbirkózni a rá váró megpróbáltatásokkal: kudarccal, gyásszal, igazságtalanságokkal, nem tud szembenézni a veszélyekkel, nem ismeri fel az alattomosan leselkedő kisértéseket sem. Minden gyermek és fiatal ilyen „lengeteg szívű”. A lengeteg jelző természetesen sok jót is jelenthet: ártatlanságot, nyitottságot, az újra való fogékonyságot, könnyedséget, tisztaságot, hajlékonyságot, ugyanakkor befolyásolhatóságot, törekenységet,

bizonytalanságot, könnyelműséget is. Ezért kellene a „tüzes szív-kohók”? Hogy mik ezek? A szeretettel, felelősséggel, féltőn óvó, nevelő otthon, a család; a tudásra, emberségre, tartásra, tisztességre okító pedagógusok, iskolák; és a hitre, Isten szeretetére, az Istennek tetsző életre segítő papok, a megtartó erőt adó egyházi közösségek. Ne gondoljátok, hogy túl naiv vagyok! Tudom, hogy, sajnos, manapság ritka, hogy egy gyermeknek mindhárom „szív-kohóból” igazán értékes, tüzessel, szeretettel, odaadással, hozzáértéssel teli jut; jó, ha egy marad, és igazán szerencsésnek mondhatjátok magotokat, ha akár kettőben is edződhet a szívetek. Miközben épp a „bilincseiteket” próbáljátok lerázni, s rohanni a „szabad mellű örömök” felé – ahogy azt persze mi is tettük, hiszen a fiatal lelkek dolga a szabadon szárnyalás – ne felejtkezzetek meg arról sem, hogy a „lengeteg szívnek” edződnie is kell. Aki felnőtt korára is lengeteg szívű ember marad, az csak kallódni, hanyódni fog az életben, nem lesz képes felismerni a fontos dolgokat, megkülönböztetni az értékest az értéktelentől, elérni az igazán nagy célokat, megtalálni saját útját, beteljesíteni életfeladatát.

Az utolsó versszakokra mindnyájunknak érdemes odafigyelni: „szívem fölemelem” – írja Ady. Bizony, meg kell tanulnunk fölemelni a szívünket (nekünk, felnőtteknek is): újra és újra feltápászkodni a földről, megtisztulni a lelkünkön rakódott bűnök sarától, s a hétköznapi, kicsinyes, földi dolgokat félretéve (ahogy nyelvünk is utal rá: azokon felülemelkedve) emelt szívvel nézni a jövőbe! Ehhez, a szívünk fölemeléséhez kell a számvetés, a lelkünkben való rendrakás, nagytakarítás, ezért kell elmennünk a szentmisére, gyónni, áldozni – még nyáron is! – ebben segít az ima, a párbeszéd a Jóistennel, az életünk, cselekedeteink magunkban és Isten színe előtt való tisztázása, az önvizsgálat, a bocsánatkérés, a hibáink felismerése és kijavítása.

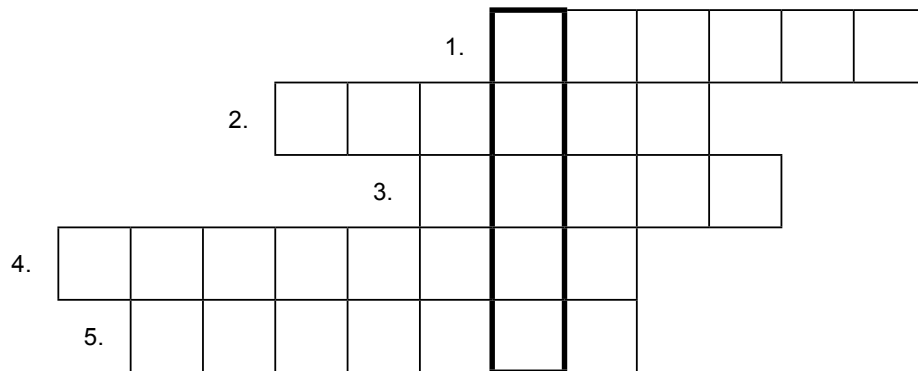
A szívünk felemeléséhez felemelő élményeket kell át- és megélnünk! Hogy is mondja Kosztolányi a már

korábban idézett művében? „Jaj, mit tudtuk három diák, az este, / hogy téd- den állva nézni kell a szépet”. A nyá- ri szórakozás, kikapcsolódás se csak olcsó multság, és főleg ne közönsé- ges és értéktelen időtöltés legyen hát! A naphosszat való lustálkodás helyett néha próbáljátok ki, milyen jó érzés valakinek segíteni, valakinek leven- ni a válláról a terhek egy részét! Majd meglátjátok, milyen gyorsan repül az idő, ha egy kicsit besegítetek szülei- teknek, nagyszületeknek a házi mun- kába, arról nem is beszélve, hogy a közös tevékenység során mennyi ér- dekes, tanulságos, multságos törté- netet hallhattok. A nagyobbak már megízlelhetik azt is, milyen jó érzés a saját keresetükből megvenni pél- dául egy régóta áhított ruhát vagy CD-t, összegyűjteni egy biciklire va- lót. A televíziózás és internetezés mel- lett szakítsatok időt egy-egy értékes könyv elolvasására és születekkel, ba- rátaikkal való megbeszélésére, ki- állítás- és hangverseny-látogatásra, a természet szépségeiben való gyönyör- ködésközésre is. A nyár az új szerelmek és barátságok szövődésének kedvelt ide- je. Az életnek ezen a területén sem ér- demes aprópénzre váltani a szép, fel- emelő, örök élményeket. „Szeretni az embert és küzdeni / S hűn állni meg Isten s ember előtt” – figyelmeztet a költő. A hűség, a szeretet, a társaitok iránti felelősség, tisztelet, megbecsü- lés – és nem utolsósorban az önbecsü- lés – itt is, barátságban, szerelemben is nagyon fontos, meghatározó ténye- zők.

Ady Endre költeményének sokat idézett utolsó versszaka örök tanul- ságokat, fontos útravalót tartogat szá- munkra: „Bár zord a harc, megéri a vi- lág, / Ha az ember az marad, ami volt, / Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.” Nyilvánvalóan lelki nemességre gon- dol a költő. S hogy milyen a nemes lel- kű ember? Jóra törekvő, a saját lelkét folyton fejlesztő, mások gondjára-ba- jára nyitott és segítőkész, önmagára és cselekedeteire igényes, megválogatja a szavait, szilárd hite és emberi tartása van. Ahogy a növényeket beoltják, úgy nemesítik, hogy gazdagabban termők-

ké, díszesebbekké, életképesebbekké váljanak, úgy oltogat be benneteket is egy-egy lelkivezetőtök, tanárotok vagy éppen a születek, hogy végül igazán nemes emberek lehessetek. (S ez az oltogatás bizony néha fájdalmas vagy kellemetlen is lehet, hiszen a hibái- tok, a vadhajtásaitok lenyesegetésével is együtt jár.) Próbálják belétek olta- ni például a küzdés képességét, amire igazán nagy szükségetek lesz, hiszen egyre több és több információ, lehe- tőség áramlik be az otthonaitokba, jut el hozzátok, s néha bizony nehéz elke- rülni a buktatókat, ellenállni a kísér- téseknek. Bár sok a hívogató kiskapu, előbb-utóbb rájöttök majd, hogy csak valódi erőfeszítések és kemény munka árán érhetnek el eredményt, sikereket. S lélekben szabadabbá sem úgy válhat- tok, hogy minden szabályt és kötött- séget felrúgtok, hogy minden korlátot ledöntötök. Hiszen akkor csak féktele- nek és fékezhetetlennek lesztek, és észre sem veszitek, máris elköteleződtek az anyagiasság, az anyagi javak és értékek felé, s rabjává válhattok a különböző szenvedélyeknek, hamis külsőségek- nek, a mulandó örömelemek. A szabad ember nem féktelen, a szabad lelkű embert komoly és eltéphetetlen köte- lékek fűzik elveihez, hitéhez, melyek szerint él, az Istenhez, a hazájához, a családjához, a munkájához.

„Föl, föl fiúk...” – biztat a költő, s én is csak így tudlak biztatni mindnyá- jatokat, akármelyik állomásánál is tarto- tok a gyermekéveknek. Fölemelt szív- vel, emelt fővel és emelkedett lélekkel vágiatok neki a nyárnak, az előttetek álló új tanévnek és az életnek! Ehhez kívánok mindnyájatoknak erőt, kitar- tást és a Jóisten áldását!

Rejtvény

Óvodásoknak és kisiskolásoknak: Raj- zoljátok le nekünk, hogyan szállt le a Szentlélek galamb képében Jézusra, amikor a vízbe alámerülve ő is megke- resztelkedett!

Nagyobbacsokknak: Június 24-én ün- nepli az egész keresztény világ annak a szentnek az emléknapját, aki sokakat megkeresztelt, magát Jézust is. A szent életű férfi Jézus rokona is volt, Erzsé- bet és Zakariás várva várt, későn, Isten kegyelméből született gyermeke, aki a végsőkig kitartott hite és meggyőződé- se mellett, s emiatt Heródes kivégeztet- te. Ünnepnapján a hagyomány szerint tüzeket gyújtanak, melynek erejével a néphit szerint elűzik a gonoszt, egész- séget és szerelmet varázsolnak. Ehhez a naphoz és éjszakához Európa szerte számos párválasztó szokás is kapcso- lódik, például a tűzugrás. Ki ez a szent, akit számtalan képzőművészeti alkotá- son is megörökítettek, s aki a Szentírás tanúsága szerint már anyja méhében felujjongott a várandós Szűz Mária szíve alatt érkező Jézus Krisztust felis- merve? A nevét, melyhez a Kereszte- lő jelző is társult, a rejtvény megjelölt függőleges oszlopában olvashatjátok, s ezt adjátok le nevetekkel és címetekkel együtt a sekrestyében!

1. A folyó neve, melyben Jézus megke- resztelkedett.

2. Ez a szent a Krisztus utáni VI. szá- zadban élt, Pikardia püspöke volt, egész életét a pogányok térítésének szentelte. Emléknapjához különös időjósító hiedelem fűződik: ha ezen a napon esik az eső, akkor negyven na- pig esős idő várható.

3. Erről a mai napig nagy tiszteletnek örvendő, előkelő családból származó szentről, akinek a sírjához tömegek zarándokolnak el évről évre, a legismertebb legenda, hogy karján hordozta a gyermek Jézust, a legtöbb ábrázoláson is így láthatjuk.

4. Kiknek a védőszentje Szent Péter?

5. Milyen mezőgazdasági munkát kez-

denek a hagyomány szerint június 29-én, Péter-Pál napján?

Péti Mária

Péti Máriának, aki rendszeresen ír nekünk, fiatalabb és idősebb gyerekeknek, januárban megszületett az ötödik gyermeke, egy szép kislány. Szívből gratulálunk neki, és a Jóisten áldását kérjük az egész családjára! (szerkesztőség)

2008: a Biblia éve

Hogyan olvassuk a Szentírást

Ha egy előadóművész elmond vagy egy költő lefordít egy verset, szükségszerűen értelmezni kényszerül.

Ez jutott eszembe, amikor eltűnődtem azon, hogyan is olvasom a Szentírást. Be kell vallanom, hogy nem értelmezve. Hát akkor hogyan? Úgy, ahogy a csillagos égboltot nézem, egy fa koronáját, vagy a tenger szívverését.

Nem értelmezve, hanem szemlélődve. Szemlélődő szerzetes módjára csak így tudom a csodálatosan gazdag és összetett mondatokat valóban befogadni és „megérteni”.

„Boldogok, akik sírnak” – mondotta Jézus. Ha ezt a mondatot akár a legnyitottabb módon értelmezni vagy magyarázni kezdem, menthetetlenül elsikkasztom belőle azt, amiért Jézus a hegyen kimondta és örökre ránk testálta e szavakat.

A nagy igazságok körvonalazhatatlanok, beláthatatlanok, s egyedül a szemlélődés alázatában melengetnek, melegítenek. Hát melegedjünk! Vagy hunyjuk le a szemünket, és sírjunk! Sírjunk bátran! Egyetlen könnyecsepp meghaladja a legtudósabb értelmezést.

„Uram, Uram, miért hagytál el engem?” melyik értelmezés deríthet fényt erre a mondatra? Nem. Az evangélium a boldogságtól tágra nyílt, a zokogástól lezárult, és az agóniától öszszeragadt szempárok számára íródott. Hiszen Jézus egyedül a porba és a víz színére írt. Hogy miért? Mert a por és a víz időtlenül megőrzi azt, amitől a papír elfárad és szétmállik.

Ha az ő tanítását szívünkbe akarjuk zárni, elég az anyaföldet szemlélnünk. Úgy, ahogy egy gyerek, aki még nem tanulta meg a betűvetést. Mivel a kibetűzhető betű az emberé. És a kibetűzhetetlen üzenet egyedül az övé, aki a porba írt, és két lator közt kiszenvetett értünk.

(Pilinszky János, Új Misszió, 2008. január)

Elsőáldozás 2008

Ebben az évben úrnapiján nyerhetek beavatást a keresztyén közösségbe első szentáldozásukkal a Botev- és a Simonyi-iskola hittanosai.

Gyula atya szentbeszédében emlékeztette őket arra, hogy a harmadik parancsolat szerint az Úr napját, a vasárnapot kötelező nekünk, keresztyéneknek megszentelni, mivel minden vasárnap Jézus feltámadását ünnepeljük.

Felhívta a figyelmünket arra, hogy a mai nap, úrnapija más, többet jelent az Úr napjánál. Ebben az ünnepben ugyanis a húsvéti szent három nap tartalma is benne foglaltatik, tehát a nagycsütörtök is, amelyen az Eucharisztia megalapítását ünnepeljük. Jézus jelentette ki: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne” (Jn 6,56).

Nem könnyű nekünk, embereknek ezt a nagy titkot megérteni, ahogy Isten emberré válását sem. A szeretet erejével azonban sok mindent megérthetünk.

Jézus azt kívánja, hogy a szívünkbe fogadjuk őt, nem csak azt, hogy higgyünk benne. A legteljesebb szeretet kifejezése az, ha egyé akarunk válni vele. Szent testét kenyér, szent vért bor formájában hagyományozta ránk, így lehetőségünk van arra, hogy őt gyakran magunkba fogadjuk, egyé váljunk vele. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a lelkünket megtisztítjuk a bűntől.

Az elsőáldozók megújították keresztségi fogadalmukat, amelyet a keresztelekor szüleik tettek a nevükben, ezúttal tudatosan, felkészülten, önként vállalva a keresztyeni élet melletti elköteleződést. Kérték Jézust, hogy olyanok lehessenek, amilyenné Isten szeretné alakítani őket.

D. A.

Fotó: Demény Anna

Képviselő-testületi gyűlés

2008. május 25.

A gyűlésen a testület tagjai két kivétellel jelen voltak, és az alábbi kérdéseket tárgyalták meg:

1. A templom felújítására (homlokzat és torony) beadott pályázatot elfogadták, de a kért 14 millió Ft helyett csak 5 milliót kapott egyházközségünk. A teljes költségvetés 28 millió Ft. A munkát határidőre el kell kezdeni, és csak utófinanszírozás van. Vállaltunk 14 milliót, kértünk 14 milliót, így 9 milliót még elő kell teremteni.
2. Január 1-től alanyi ÁFA-mentes lett egyházközségünk 5 millió Ft-ig.
3. A templomatyá (Hanis Ferenc) elindította a templom kúpcserépeinek cseréjét.
4. Tervek a Schola Regina május 28. és június 1. közötti utazásával kapcsolatban (Lengyelország: barczewói nemzetközi kórusfesztivál). A plébános atya javaslatára a testület 50 000 Ft támogatást fogadott el.

5. Bemutattuk a Schola Regina számára készített pólót. Gyula atya felvetette, hogy készíthetnénk hasonlót a plébánia számára is. Felmerült a táska készítésének lehetősége is.

6. Pünkösdhétfőn a Szent László-templomban Gyűrű Géza prelátnus bérmálta meg hittanosainkat és a Szent László Plébánia hittanosait. Az eseményen Stumpfhauser József elnök úr és Hanis Ferenc templomatyá képviselt minket.

7. Elsőáldozás: Május 25-én volt a Botev és a Simonyi általános iskolába járó harmadik osztályos gyerekek részére, egy héttel később lesz a Szilágyi-iskola hittanosainak elsőáldozása.

8. Az őszi egyházközségi zárandoklatot Hajósra tervezzük szeptember 20-án Kalocsa érintésével.

9. A templomi hittanosok számára a Te Deum és bizonyítványosztás június 8-án lesz.

10. Június 22-én 16.00-kor tartja aranymiséjét templomunkban Borián Tibor atya. Utána állófogadás lesz a plébánián.

11. Felvetések: 1. Lakó János munkacsoportok kialakításával kapcsolatban, Vasi István az idei közösségi nap és napközistábor ügyében, Stampf Margit a családok megszólításáról.

12. Augusztus 1-jén lesz a plébánia alapításának 60. évfordulója.

Augusztus 2-án délelőtt ünnepi szentmise lesz, utána találkozó a közösségi házban vagy annak udvarán.

13. A következő testületi gyűlés szeptember 28-án, Szentírás vasárnapján lesz.

Gyula atya felvetette, hogy a Szentírás évében kiemelten meg kell emlékezni róla. Borián Árpád javasolta a felolvasónapot, esetleg felolvasóórákat. Balogh Erika szerint inkább beszélgetésre, vagy csendes elmélkedésre lenne szükség egy-egy felolvasott szakasz után.

Döntés még nem született.

A beszámoló Rostetterné Nagy Rita jegyzőkönyve alapján készült

Kitekintő

Ünneplés és megbocsájtás Hidegkúton

Hatvan évvel ezelőtt csaknem ötszáz ember életét érintette a kitelepítés Hidegkúton. Akkor ennyien éltek a faluban. Erre emlékeztek május 17-én, szombaton a településen.

A kitelepített emberek mindössze egyetlen batyúval keltek útra egy egész élet munkáját hátrahagyva. Sokan jólétben éltek más országokban, mégis hazavágytak szülőföldjükre. Hazát akartak velük cseréltetni, de az csak egy van. Így idézte fel a korabeli eseményeket Somogyi Veronika Zsuzsanna, a Tótvázsony-Hidegkút Általános Iskola igazgatója. Az ünnepségre meghívták a kitelepített családok leszármazottait is. Képviselőnkben Jozef és Lorenz Madenyi emlékeztetett a történetekre.

Emlékkövet is avattak a kitelepítésre emlékezve: „Mindazok emlékére, akik

házuk, hazájuk elhagyására kényszerültek” felirattal. Az emlékhelyet a polgármester, Nász Antal alpolgármester és Herche Ágnes avatta fel, Anton Egging helyi plébános pedig megáldotta. Hahn Károlyné kezdeményezésére az egybegyűlteket köveket helyeztek el, amelylyel a hazától hazáig vezető utat jelképezték. A polgármester köszöntőjében kiemelte: a mai nap legyen az emlékezés és a megbocsájtás napja, majd köszönetet mondott a Veszprém Megyei Önkormányzatnak a támogatásért. Az ünnepség résztvevői szentmisén vettek részt, majd kiállítást nyitottak meg a helyi kultúrházban korabeli emlékek gyűjteményéből.

Veszprém Mátyás király századában

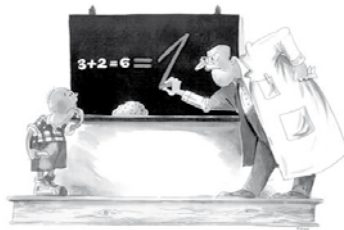
Az idei esztendő a reneszánsz éve. Ünnepeink és emlékezzünk Mátyás királyunkra, aki hazánkban meghonosította ezt az Itáliában született kultúrát, a reneszánszt.

Horváth Viola, az intézet igazgatója köszöntőjében kiemelte: céljuk

az, hogy a történelmi idők hangulatát felidézzék, abból a művészet segítségével ízelítőt adjanak az érdeklődőknek. A Veszprém Mátyás király századában című szakmai konferencián M. Tóth Antal egyetemi tanár, a rendezvény művészeti vezetője előadásában Mátyás korát elevenítette meg, majd a szépségről beszélt a reneszánsz tekintetében Birher Nándor PhD főiskolai tanár a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskoláról. Dr. Rainer Pál régész, a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság képviselőjében Vetési Albertre, Veszprém püspökére, Mandel Róbert, a Liszt Ferenc Zeneművészeti egyetem tanára, zeneművész a reneszánsz kor hangszerreire emlékeztetett. Széll Rita, a Magyar Táncművészeti Főiskola és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára, táncművész a régi táncok hangulatát helyezte el és értékelte az énektanításban és a zeneiskolai munkában. A szakmai programok után reneszánsz táncművészt hívták Széll Rita táncmester az érdeklődőket.

Best of év végi dolgozatok

„Az ausztrál vadkutyák a digók.”
 „A lelkészek a parókán laknak.”
 „Gararin volt az első földönkívüli.”
 „A római katolikus egyház feje kétezer éve a cápa.”
 „Caesar utolsó szavai így hangzottak: Te is, fiam, Brumi.”
 „Amerikában a Sziklás-hegységben rengeteg Gizimedve él.”
 „A költők csak akkor tudtak verseket írni, ha homlokon csókolta őket egy mázsza.”
 „Mikszáth híres regénye a Noszti fiú esete a Tóth Matyival.”
 „Hemingway Nobel-díjat kapott az Öreg halál és a hengerért.”
 „A táviró feltalálása után már csak az lehetett távirász, aki megtanulta a Morzsa-ábécét.”
 „1222-ben II. András király adta ki az Aranybuktát.”
 „Az USA azért lépett be az első világháborúba, mert a Lucitania gőzösből a németek tengeralattjárót csináltak.”
 „A medveféléknek több faja van, pl. a barna medve, jeges medve, grizzly medve és Micimackó.”
 „A csótányok a rovarok osztályába tartoznak, azon belül a rusnya dögök családjába.”

Borián Tibor atya aranymiséje

Borián Tibor piarista atyát 50 évvel ezelőtt, 1958. július 13-án szentelték pappá Budapesten.

Családja a plébániánk területén lakott és lakik, testvére, dr. Borián Árpád hosszú ideig volt egyházunk világi elnöke, ezért Tibor atya itthonléte idején gyakran misézett templomunkban, amikor pedig 1998–2006-ig a Padányi-iskola igazgatója volt, rendszeresen besegített a lelképásztori munkába. A jubileum alkalmából Tibor atya hálaadó szentmisét mutat be templomunkban június 22-én, vasárnap délután 4 órakor. Szeretettel várjuk rá a testvéreket.

Az aranymise miatt ezen a napon az esti szentmise elmarad!

Hírek és események

Az imaapostóság szándékai júniusra:

Általános: Hogy mi, keresztények mély és személyes barátságot ápoljunk Krisztussal, az ő szeretetét közvetítve mindenkinek, akivel találkozunk.

Missziós: Hogy a kanadai Québecben folyó nemzetközi eucharisztikus kongresszus segítsen mélyebben megérteni az Eucharisziát, az Egyház szívet és az evangelizálás forrását.

Június 8-án délelőtt 9 órakor lesz a **tanév végi hálaadó szentmisénk** és a hittanobizonyítványok kiosztása. Valamennyi hittanosunkat erre a szentmisére várjuk.

Június 14-én, szombaton a bazilikában Szendi József nyug. érsek atya **pappá szenteli** Mezei András és Szabó Zoltán diakónusokat.

Június 22-én, vasárnap délután 4 órakor tartja **aranymiséjét** templomunkban Borián Tibor piarista atya. Ezen a napon az esti szentmise elmarad.

Június 24. **Keresztelő Szent János** születésének az ünnepe (Szent Iván napja).

Június 27. **Szent László** királyunk ünnepe.

Június 29. a 13. évközi vasárnap, ebben az évben **Szent Péter és Szent Pál** főapostolok főünnep. Ezen a napon tartjuk az ún. péterfillérgyűjtést, amellyel a katolikus egyház római központját terhelő kiadásoknak a fedezéséhez járulunk hozzá.

Július 2. Szűz Mária látogatása Erzsébetnél, **Sarlós Boldogasszony** ünnepe.

Július 3-án **Szent Tamás** apostolt ünnepeljük.

Imádkozzunk értük...!

...mert a keresztségben újjászületett: Giesz Petra Judit május 18-án.

...mert az örök hazába költöztek: Szipőcs Józsefné Takács Mária (67 éves) április 25-én, Magyar Antal (75 éves) május 11-én, Bársony György Ferenc (83 éves) május 11-én, Wieder Istvánné Mészáros Erzsébet (82 éves) május 17-én, Fodor Józsefné Erdős Gizella (87 éves) május 20-án, Fenyő György Lajosné Pacher Janka (68 éves) május 20-án.

Regina Krónika

A Regina Mundi Plébánia ingyenes lapja
Megjelenik 650 példányban

KÖH nyilvántartási szám: 163/0179/2007.

A kiadó neve: Regina Mundi Plébánia

Vezetője: Tóth Gyula plébános

A szerkesztőség címe:

8200 Veszprém, Dózsa György út 9.

Telefon: 88/327-609

A szerkesztőség vezetője: Demény Anna

Szerkesztők: Lakóné Adonyi Krisztina,
Kreschka Miklós, Selyem Zoltán

Lapzártá: minden hónap 20-án

Készüljünk a szentmisére!

	Olvasmány	Szentlecké	Evangelium
jún. 8.	Oz 6,3-6	Róm 4,18-25	Mt 9,9-13
jún. 15.	Kiv 19,2-6a	Róm 5,6-11	Mt 9,36-10,8
jún. 22.	Jer 20,10-13	Róm 5,12-15	Mt 10,26-33
jún. 29.	ApCsel 12,1-11	2Tim 4,6-8.17-18	Mt 16,13-19
júl. 6.	Zak 9,9-10	Róm 8,9.11-13	Mt 11,25-30